

§ 451

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ym. talousarvioaloitteesta tasokoro- tuksesta kansalaistoiminta-avustuksiin

HEL 2024-007969 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Allekirjoittaneet valtuutetut esittävät, että Helsinki kaksinkertaistaisi talousarviossaan vuodelle 2025 talousarviokohtaan Kaupunginhallituksen yleisavustukset vuoden 2024 tasoon nähden ja arvioisi vastaavan tasokorotuksen tarvetta kaikilla toimialoilla.

Ympäristötoimen yleisavustus

Kaupunkiympäristön toimialalla myönnetään ympäristötoimen yleisavustusta. Se on tarkoitettu rekisteröityneille, vähintään vuoden toimineille järjestöille, joiden toiminta tukee ja täydentää kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston sekä kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden toimintaa ja palveluita helsinkiläisille. Päätöksen ympäristötoimen yleisavustuksista tekee kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto. Päätösharkinnassa on huomioitu avustuksen käyttötarkoituksen lisäksi yhdistyksen toiminnan luonne sekä sen toiminnan laajuus ja kohdistuminen Helsinkiin.

Ympäristötoimen yleisavustuksen suuruus on vuodesta 2019 alkaen ollut 150 000 euroa, josta 90 000 euroa on allokoitu kaupunkiympäristölautakunnan budjettipäätöksellä Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:lle ja 60 000 euroa ympäristö- ja lupajaoston myöntämiin avustuksiin. Vuonna 2018 avustusta myönnettiin 81 300 euroa, josta 62 000 Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:lle ja loput 19 300 euroa kahdeksalle muulle hakijalle.

Vuodesta 2018 lähtien hakijamäärät ja haettu summa ovat kehittyneet seuraavasti:

- 2018: 9 hakijaa, haettu summa 144 000 euroa
- 2019: 12 hakijaa, haettu summa 189 650 euroa
- 2020: 10 hakijaa, haettu summa 183 730 euroa
- 2021: 6 hakijaa, haettu summa 172 300 euroa
- 2022: 9 hakijaa haettu summa 212 400 euroa
- 2023: 5 hakijaa, haettu summa 175 200 euroa

– 2024: 6 hakijaa, haettu summa 182 300 euroa

Ympäristötoimen yleisavustusten hakijat ja potentiaaliset hakijat

Vuosina 2018 - 2024 ympäristötoimen yleisavustuksia on hakenut kaikkiaan 18 hakijaa, joista 16 on ollut rekisteröityjä yhdistyksiä ja yksi yleishyödyllinen yritys (Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy). Hakijoista kuusi yhdistystä ja Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus ovat vakiintuneita hakijoita, jotka hakevat avustusta säännöllisesti ja se heille tyypillisesti myönnetään. Vakiintuneista hakijoista neljä yhdistystä saa myönnettävään määrärahaan nähden suuria avustuksia ja kaksi pienempiä avustuksia. Viimeisen neljän vuoden aikana Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus ja Helsingin eläinsuojeluyhdistys ovat hakeneet noin 10 000 euroa myönnettyä avustusta suurempaa summaa.

Muista kymmenestä yhdistyksestä kuusi on sellaista, että he ovat saaneet pienen ympäristötoimen yleisavustuksen, mutta eivät ole viime aikoina avustusta hakeneet. Syynä voi olla esimerkiksi muiden rahoituslähteiden löytyminen tai myönnetyn ympäristötoimen yleisavustuksen pieni summa, jonka perusteella yhdistys on arvioinut, ettei avustuksen hakeminen ole kannattavaa käytettyyn työpanokseen nähden. Yhdistyksellä on voinut myös olla epäselvyyksiä toiminnassaan tai yhdistyksen toiminta on loppunut.

Aikaisempien avustusten saajien lisäksi on olemassa muitakin yhdistyksiä, jotka potentiaalisesti voisivat saada ympäristötoimen yleisavustusta. Erityisesti ympäristökasvatuspalveluille eli ympäristöaiheisiin liittyville kursseille ja tapahtumille sekä luontoretkeille on yhä kasvava kysyntä. Kaupungissa on myös toimijoita, kuten kaupunginosayhdistykset, jotka voisivat mahdollisesti alkaa kehittää luontokummitoimintaa ja/tai vieraslajitalkootoimintaa Helsingissä ympäristötoimen yleisavustuksen turvin.

Kokonaisarviointi

Ympäristötoimen yleisavustusta on saanut säännöllisesti kuusi rekisteröityä yhdistystä sekä voittoa tavoittelematon yritys Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy. Aikaisempien avustushakujen sekä ympäristöalan toimijoiden tuntemuksen perusteella tiedetään, että potentiaalisia yhdistyksiä, jotka voisivat avustusta saada, on olemassa ainakin kaksi kertaa enemmän etenkin ympäristökasvatuksen, luontoretkien ja eläinsuojelun teemoihin liittyen. Nämä ovat myös toimintoja, joissa toimialan omilla resursseilla ei pystytä vastaamaan kasvavaan kysyntään.

On myös huomioitava, että elinkustannukset ovat nousseet voimakkaasti viime vuosien aikana. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston myöntämien avustusten kokonaismäärä on pysynyt sa-

mana vuodesta 2019 lähtien. Samana aikana kuluttajahinnat ovat nousseet 17.6 %.

Täten ympäristötoimen yleisavustuksen määrän nostaminen on perusteltua. On kuitenkin huomioitava, että avustusten hakuaika vuodelle 2025 on jo päättynyt, eikä mahdollisia uusia hakijoita voida informoida ennen kuin joulukuussa 2024 avattavalla, vuoden 2026 avustuksia koskevalla kierroksella. Niin ikään nykyisten hakijoiden tulee omassa toiminnassaan pystyä varautumaan mahdolliseen avustusmäärän kasvuun, minkä vuoksi inflaatiokorotusta suurempi tasonnosto ei ole tarkoituksenmukaista vuoden 2025 avustuksien osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että ympäristötoimen yleisavustuksen määrää vuodelle 2025 on syytä korottaa yleisen hintatason noususta johtuen 30 000 eurolla 180 000 euroon, josta sama osuus kuin aikaisemmin, 60 % eli 108 000 euroa, osoitetaan Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:lle.

Vuoden 2025 avustusmäärärahaan esitetyn korotuksen suuruisena on varauduttu palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden talousarviossa.

Käsittely

Esteelliset: Esa Nikunen (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Laura Walin, yksikön päällikkö: 09 310 33250
laura.walin(a)hel.fi

Liitteet

1 Tasokorotus kansalaistoiminta-avustuksiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvioaloite

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 11 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.5.2024 seuraavan talousarvioaloitteen:

"Talousarvioaloite

Tasokorotus kansalaistoiminta-avustuksiin

Vapaa kansalaistoiminta on avoimen ja demokraattisen yhteiskunnan kulmakivi. Järjestöt, yhdistykset ja säätiöt ovat Helsingille tärkeitä kumppaneita. Järjestöjen kautta helsinkiläiset osallistuvat ja ovat osallisina rakentamassa kaupunkia, jossa jokainen voi elää oman näköistään elämää ja toimivaa arkea.

Helsingin kaupungin avustukset kansalaistoiminnalle ovat harkinnanvaraisia ja julkisesti kuulutettuja avustuksia. Avustusten myöntämistä ohjaavat kansallisten ja EU:n säädösten lisäksi vuosittain vahvistettava Helsingin kaupungin talousarvio. Avustettavan toiminnan tulee kohdistua pääosin helsinkiläisiin. Avustettavan toiminnan tulee tukea ja täydentää avustuksen myöntävän toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Avustuksella tuetaan toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin omaa palvelutarjontaa. Avustusta myönnettäessä merkitystä annetaan mm. asukkaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen.

Kaupungin toimialat myöntävät avustuksia seuraavasti:

- kaupunginhallitus myöntää avustuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, asukasosallisuuden edistämiseen, työllistymiseen sekä yleisavustuksiin,
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala myöntää avustuksia perusopetuslain mukaiseen koululaisten iltapäivätoimintaan,
- kaupunkiympäristön toimiala myöntää ympäristötoimen yleisavustusta,
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala myöntää avustuksia nuorisotoimintaan, liikunnan sekä taiteen ja kulttuurin edistämiseen
- ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala myöntää avustuksia lakisääteisiä tehtäviä täydentäville ja tukeville tahoille.

Allekirjoittaneet valtuutetut ovat huolestuneina panneet merkille, että Suomen valtion avustuksia kansalaisjärjestöille, mm. rauhantyyden ja sosiaali- ja terveystyön kohdalla on viime aikoina leikattu huomattavasti. Esitämme siksi, että Helsinki kaksinkertaistaa talousarviossaan vuodelle 2025 kohdan Kaupunginhallituksen avustukset vuoden 2024 tasoon (2 653 000 euroa) verrattuna. Esitämme myös, että Helsinki arvioi vastaavan tasokorotuksen tarvetta kaikilla toimialoilla."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 11.9.2024 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Laura Walin, yksikön päällikkö: 09 310 33250
laura.walin(a)hel.fi

Liitteet

1 Tasokorotus kansalaistoiminta-avustuksiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 03.09.2024 § 423

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 03.09.2024 § 205

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 29.08.2024 § 101